विक्रमञ्च प्रशंसन्ति क्षत्रियस्य विशाम्पते। स्वको हि धर्म्मः शूराणां विक्रमः पार्थिवर्षभ।
ते बलेन वयं राजन्महता चतुरङ्गिणा। प्रमथ्य द्रुपदं शीघ्रमानयामेह पाण्डवान्।
नहि साम्ना न दानेन न भेदेन च पाण्डवाः। शक्याः साधयितुं तस्माद्विक्रमेणैव तान् जहि। ७४३५
तान्विक्रमेण जित्वेमामखिलां भुङ्क्ष्व मेदिनीं। अतो नान्यं प्रपश्यामि कार्य्योपायं जनाधिप।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ श्रुत्वा तु राधेयवचो धृतराष्ट्रः प्रतापवान्। अभिपूज्य ततः पश्चादिदंवचनमब्रवीत्।
उपपन्नं महाप्राज्ञे कृतास्त्रे सूतनन्दने। त्वयि विक्रमसम्पन्नमिदं वचनमीदृशं।
भूय एव तु भीष्मश्च द्रोणो विदुर एव च। युवाञ्च कुरुतं बुद्धिं भवेद्या नः सुखोदया।
तत आनाय्य तान्सर्व्वान्मन्त्रिणः सुमहायशाः। धृतराष्ट्रो महाराज मन्त्रयामास वै तदा। ७४४०
इत्यादिपर्व्वणि विदुरागमनपर्व्वणि धृतराष्ट्रमन्त्रणे द्व्यधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २०२ ॥
॥ भीष्म उवाच ॥ न रोचते विग्रहो मे पाण्डुपुत्रैः कथञ्चन। यथैव धृतराष्ट्रो मे तथा पाण्डुरसंशयः।
गान्धार्य्याश्च यथा पुत्रास्तथा कुन्तीसुता मम। यथाच मम ते रक्ष्या धृतराष्ट्र तथा तव।
यथा च मम राज्ञश्च तथा दुर्योधनस्य ते। तथा कुरूणां सर्व्वेषामन्येषामपि पार्थिव।
एवं गते विग्रहं तैर्नरोचे सन्धाय वीरैर्दीयतामर्द्धभूमिः। तेषामपीह प्रपितामहानां राज्यं पितुश्चैव कुरूत्तमानां।
दुर्य्योधन यथाराज्यं त्वमिदं तात पश्यसि। मम पैतृकमित्येवं तेऽपि पश्यन्ति पाण्डवाः। ७४४५
यदि राज्यं न ते प्राप्ताः पाण्डवेया यशस्विनः। कुत एव तवापीदं भारतस्यापि कस्यचित्।
अथ धर्म्मेन राज्यं त्वं प्राप्तवान्भरतर्षभ। तेऽपि राज्यमनुप्राप्ताः पूर्व्वमेवेति मे मतिः।
मधुरेणैव राज्यस्य तेषामर्द्धं प्रदीयतां। एतद्धि पुरुषव्याघ्र हितं सर्व्वजनस्य च।
अतोऽन्यथा चेत्क्रियते न हितं नो भविष्यति। तवाप्यकीर्त्तिः सकला भविष्यति न संशयः।
कीर्त्तिरक्षणमातिष्ठ कीर्त्तिर्हि परमं बलं। नष्टकीर्त्तेर्म्मनुष्यस्य जीवितं ह्यफलं स्मृतं। ७४५०
यावत्कीर्त्तिर्मनुष्यस्य न प्रणश्यति कौरव। तावज्जीवति गान्धारे नष्टकीर्त्तिस्तु नश्यति।
तमिमं समुपातिष्ठ धर्म्मं कुरु कुलोचितं। अनुरूपं महाबाहो पूर्व्वेषामात्मनः कुरु।
दिष्ट्या म्रियन्ते पार्थ्या हि दिष्ट्या जीवति सा पृथा। दिष्ट्या पुरोचनः पापो न सकामोऽत्ययं गतः।
यदा प्रभृति दग्धास्ते कुन्तिभोजसुतासुताः। तदा प्रभृति गान्धारे न शक्नोम्यभिवीक्षितुं।
लोके प्राणभृतां कश्चिच्छ्रुत्वा कुन्तीं तथागतां। नचापि दोषेण तथा लोको मन्येत्पुरोचनं। तथा त्वां पुरुषव्याघ्र लोको
दोषेण गच्छति। ७४५५
तदिदं जीवितं तेषां तव किल्बिषनाशनं। सम्मन्तव्यं महाराज पाण्डवानाञ्च दर्शनं।
नचापि तेषां वीराणां जीवतां कुरुनन्दन। पित्र्योंऽशः शक्य आदातुमपि वज्रभृता स्वयं।
ते सर्व्वेऽवस्थिताः धर्म्मे सर्व्वे चैवैकचेतसः। अधर्म्मेण निरस्ताश्च तुल्ये राज्ये विशेषतः।
यदि धर्म्मस्त्वया कार्य्यो यदि कार्य्यं प्रियञ्च मे। क्षेमञ्च यदि कर्त्तव्यं तेषामर्द्धं प्रदीयतां।
इत्यादिपर्व्वणि विदुरागमनपर्व्वणि भीष्मवाक्ये त्र्यधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २०३ ॥